

# Sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu ve věci krádeží v době koronavirové pandemie

Hana Fidesová

e-mail | hana.fidesova@lf1.cuni.cz

Mgr. Hana Fidesová, Ph.D.

Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Klinika adiktologie

**Grantová dedikace** | Tento článek byl podpořen institucionálním programem podpory Progres č. Q06/LF1.

Velký senát trestního kolegia Nejvyššího soudu se zabýval problematikou právní kvalifikace trestného činu krádeže, spáchaného v období nouzového stavu vyhlášeného v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19. Uživatelé návykových látek, zejména pak osoby s problémovým užíváním návykových látek, jsou častými pachateli tohoto trestného činu, a to jak s ohledem na potřebu zajistit si prostředky na nákup drogy, tak v souvislosti s potřebou uspokojení základních životních potřeb (Carpentier, Ch., 2007; Mravčík a kol., 2020).

Pachatel trestného činu krádeže (§ 205 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění – dále jen „trestní zákoník“) hrozí trest odnětí svobody až na 2 roky, zákaz činnosti nebo propadnutí věci. Recidivujícímu pachatel pak hrozí dle ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku trest odnětí svobody na 6 měsíců až 3 roky. S ohledem na trestní sazbu nepřevyšující 5 let může soud využít u obou těchto skutkových podstat namísto nepodmíněných trestů odnětí svobody poměrně široké škály tzv. alternativních trestů (např. podmíněně odložený trest odnětí svobody, obecně prospěšné práce atd.).

Dopustí-li se pachatel krádeže za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek (§ 205, odst. 4 písm. b) trestního zákoníku), hrozí mu trest odnětí svobody v rozmezí 2 až 8 let. Za takovou jinou událost ohrožující život nebo zdraví lidí lze považovat i výskyt koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 a způsobující onemocnění COVID-19. Automatická aplikace této trestní sazby tak vedla v praxi mnohdy k automatickému zvyšování trestní sazby v době nouzového stavu i u bagatelních trestných činů s malou výší škody a bez faktické souvislosti s pandemií. Rozhodovací praxe soudů při aplikaci ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku byla nejednotná, odborné názory na využití ustanovení s ohledem na nouzový stav se lišily i na půdě Nejvyššího soudu.

**Velký senát proto zaujal ve svém rozhodnutí sp. zn. 15 Tdo 110/2021 ze dne 16. 3. 2021 stanovisko, v němž konstatoval, že pro použití § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku je třeba, aby byla jednoznačně prokázána věcná souvislost mezi spáchanou krádeží a danou událostí (epidemie COVID-19). Krádež spáchaná za nouzového stavu by tedy neměla být automaticky trestána vyšší trestní sazbou dle § 204 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, ale pouze např. tehdy, kdy se trestný čin týkal předmětů, které jsou zvláště důležité při řešení pandemie (např. respirátory apod.). Současně však soud konstatoval, že postačí naplnění znaku „událost vážně ohrožující život nebo zdraví lidí“ bez ohledu na to, zda byl či nebyl vládou nouzový stav vyhlášen.**

## LITERATURA

*Drogy a trestná činnost – složitý vztah* [online]. [cit. 2021-5-31]. ISBN 978-80-7440-254-8. ISSN 1725-8480. Dostupné z: [https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/470/Dif16CS\\_84996.pdf](https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/470/Dif16CS_84996.pdf).

MRAVČÍK, Viktor, Pavla CHOMYNOVÁ, Kateřina GROHMANNOVÁ, Barbara JANÍKOVÁ, Tereza ČERNÍKOVÁ, Zdeněk ROUS, Hana FIDESOVÁ a Jiří VOPRAVIL. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019* [online]. Praha: Úřad vlády ČR, 2020 [cit. 2020-5-31]. ISBN 978-80-7440-254-8. Dostupné z: [https://www.drogy-info.cz/data/obj\\_files/33369/1073/VZdrogy2019\\_fin1.pdf](https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33369/1073/VZdrogy2019_fin1.pdf).

NEJVYŠŠÍ SOUD ČR. Velký senát trestního kolegia Nejvyššího soudu sjednotil rozhodování senátů Nejvyššího soudu ve věci právní kvalifikace krádeží v době koronavirové pandemie. *Nsoud.cz* [online]. 2021, 16.3.2021 [cit. 2021-5-31]. Dostupné z: [https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns\\_web.nsf/web/Proverejnostamedia~TiskovezpravyNejvysisiosoudu~Velky\\_senat\\_trestniho\\_kolegia\\_Nejvysisio\\_soudu\\_sjednotil\\_rozhodovani\\_senatu\\_Nejvysisio\\_soudu\\_ve\\_veci\\_pravni\\_kvalifikace\\_kradezi\\_v\\_dobe\\_koronavirove\\_pandemie~?open&lng=CZ](https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/web/Proverejnostamedia~TiskovezpravyNejvysisiosoudu~Velky_senat_trestniho_kolegia_Nejvysisio_soudu_sjednotil_rozhodovani_senatu_Nejvysisio_soudu_ve_veci_pravni_kvalifikace_kradezi_v_dobe_koronavirove_pandemie~?open&lng=CZ)